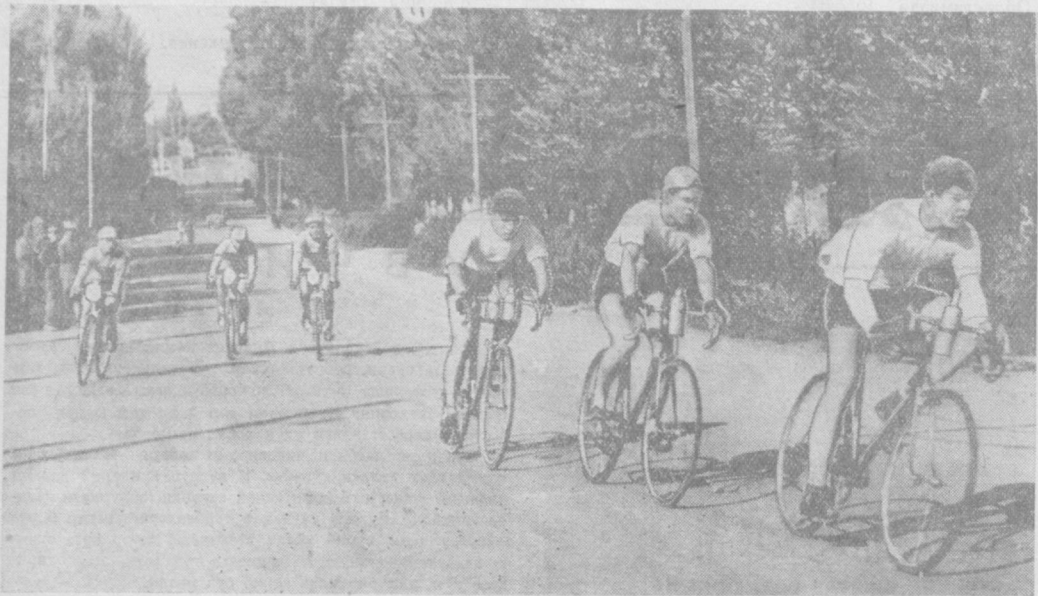

Бугун катта спорт байрам

Сувратда: СССР халқлари спартакиадасида қатнашувчи Ўзбекистон велосипедчилар командаси. К. Чернишев фотоси.

РЕКОРДЧИ ҚИЗ

Физкультура ўқитувчиси Мария Михайловна Вуичкова ўз ўқувчиларига ҳакам:

— Ҳақиқий спортчи бўлмаган деган киши спортнинг қайси бир турига қизиқса, ўша тури бўйича ўз устида кўпроқ ишлаши керак, уни мустахкам ўлаштириб олиш учун аса машғулотни қайта-қайта тасвирлашга оқлатилиши керак, — деди.

Ҳақиқий спортчи бўлмаган деган қизлардан бири Валентина Баллод эди. У, ўқитувчи Мария Михайловна Вуичкованинг маслаҳатлари асосида иш қилаётган эйр-рак, жобилити ва гидроклид. Валентина ўрта мактабда ўқиб юрган пайтлардаёқ спортга жуда қизиқди. Ўқитувчининг топшириқларини ўз вақтида бажариб, кўпинча мазмунлар яшириб турарди.

У, 1954 йилда Ўрта Осиё давлат университетида география факультетига ўқишга кирган спорт билан шугулланишда давом этди. Мана 3 йилдан бери ҳам ўқиб, ҳам систематик равишда спорт билан шугулланибди.

Дастлабки вақтларда Валентина спорт ишлари билан мунтазам шугулланганини учун бирмунча қийинчиликларга, муваффақиятсизликларга учради. Яхши югурувчи ва сакровчи бўлиш учун спортнинг бошқа кўп турлари билан шугулланиш керак,

амабта. Бу аса ўзига яраша куч ва тайришти талаб қилади. Аммо Валентина жисмоний жиҳатдан бироз нозик бўлганини учун тез-тез чарчаб қолар, машғулотдан сўнг аса кўп ва оқдари эри-
мувоабалари
ҳам айтиш қатнаша бошлади. У, 157 сантиметр баландликка сакраб биринчи разряд, 5 метр узунликка сакраб иккинчи разряд нормасини топиришига муваффақ бўлди. Энди Валентина ҳақиқий спортчи бўлиш ораусига эришти. Унинг йўлдан бери дилда ардоқлаб қараётган ораси ўшанда бошланди.

1954 йили Ўрта Осиё ва Қозғистон республикалари спартакиадасида қатнашиб баландликка сакраб бўйча биринчи ўринни олди. Шундан бир йил ўтган республика командалари ўртасидаги мусобақада иштирок этди, ҳали ҳечқим ўтмаган 160 сантиметр баландликка сакраб, спорт мастери нормасини топириши шарофига мўъассар бўлди. 1955 йилда аса Тошкент шаҳрида бўлган Бутуниттифик мусобақасида қатнашиб, 163 сантиметр ба-

ландликка сакради ва шу билан Иттифок бўйича рекорд қўйди.

Пухта тайёргарликдан сўнг Валентина республика спорт ишхратини олириш мақсадида кўп датори Москвага, СССР халқлари спартакиадаси муносабати билан В. И. Ленин номи Марказий стадионида бўлаётган мусобақаларга қатнашини учун жўнаб кетди. У спартакиада очтамадан олдин москвалик, хитойлик, Арманистон ССР, Ўрта Осиё ва Қозғистон республикаларидан келган ҳамкасблари билан ўртоқлик мусобақаларида қатнашиб янада юқори кўрсаткичга эришти. Бу сафар у 1 метру 66 сантиметрга аичилик билан сакради. Шу билан тошкентлик 19 йилар студент қизи Валентина Лужники стадионида биринчи рекорд қўйди, СССР спорт мастери нормасини тўла бажари ҳама республика рекордини янада олтири.

Доимо олға интилаган, ўз спорт маҳоратини олириш устида тинмай ишлайдиган тирмоқчи Валентина Баллод бугун кўнчилиги томошонилар олдида Лужники стадионида бўлаётган мусобақаларда аналитикан ҳам юқори кўрсаткичларга эришин билан республикамизда спорт ишхратини янада олириш орауси билан янамоқда.

М. ЗИМУХАМЕДОВА.

Қувончли якунлар

Мамлакатимизнинг экономика ва маданият соҳасида қўлга киритган ҳамда киритилган ютуқлари физкультура ва спортнинг чинакам оммавий тус олиши учун, миллионлаб ишчи, хизматчи, фан ходимларининг, студент, ўқувчи ва колхозчиларнинг физкультура ва спорт билан эркин шугулланишлари учун мустахкам аса яратмоқда. Физкультура ва спорт бенинги мамлакатимизда томо маънода умумхалқ ишига айланди. У ҳозир совет кишиларини жисмоний жиҳатдан бақувват ва аичил қилиб тарбиялашда қўдратли кучга айланди. Спорт билан систематик равишда шугулланиш натижасида совет кишилари меҳнат соҳасида катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Центросоюз ва матбуот кооперацияси ходимлари қасаба союзи президиумининг қарорига биноан бу йил биринчи марта област матбуот кооперацияси ходимлари спартакиадаси ўтказилди. Бу спартакиада СССР халқлари спартакиадасида ҳамма жойда зўр тайёргарлик кетаётган бир пайтда ўтказилди. 27-июлдан 3 августгача қизгин олишувлар шарофига ўтган бу спартакиада 19 районнинг 485 йилити-қизлари қатнашти.

Етти атрактура бўйича ўтказилган мусобақаларда 150 кишидан иборат 16 коллектив иштирок этди. Буни биринчилигики Ўзбекирлашув промкомбинати, иккинчи ўринни Қорасув район матбуот жамияти, учинчи ўринни Ўстеонлиқ район матбуот союзи командалари эгалладилар. Шахмат ва шапка бўйича 14 команда ўртасидаги мусобақада ҳам Ўзбекирлашув коллективини биринчи ўрини эгаллади. Янгийўа район матбуот союзи иккинчи ўринни, Юқори Чирчик район матбуот жамияти учинчи ўринни эгаллади.

Зраклар командалари ўртасида волейбол бўйича ўтказилган мусобақада 128 киши иштирок этди. Бу мусобақада оҳан-

гаронлиқлар биринчи ўринни, юқори чирчикликлар иккинчи ва янгийўалиқлар учинчи ўринни олдилар. Хотин-қизлар ўртасида ўтказилган волейбол мусобақасида 11 та команда қатнашиб, буни биринчи ўринни Нисеон район матбуот жамияти командаси олди.

Спартакиада натижасида командалар бўйича биринчилигики Сирдарё район матбуот союзи, иккинчи ўринни Ўстеонлиқ район матбуот союзи, учинчи ўринни Қорасув район матбуот союзи эгалладилар.

Шахсий биринчилик учун ўтказилган мусобақалар ҳам қизгин тусда ўтди. 50 метр дистанцияга отиш бўйича мусобақада ховослик морган Сняганинг аичи кўрсаткичга эришти. У 100 икзониядан 88 очко олди.

Тош йўлда ўтказилган велосипед пойғасида 20 километр масофани 45 минут 45 секундада босиб ўтган Ўзбекирлашув промкомбинати спортчиси Звездица биринчи ўринни олишга муваффақ бўлди. 50 километрга велосипед пойғасида янгийўалиқ Васюхин 1 соат 31 минут 43 секунд кўрсаткичга эришиб ўз «рақиб»ларидан голлиб чиқди.

Шунингдек ядро иритувчи Курекина, кроссчилардан Оқоев, Галямова, сакровчи Далабев қабилар катта муваффақият қозонишди.

Област матбуот союзи клубида спартакиаанинг аичили маросимида бағишлаб ўтказилган йилгишда Сирдарё район матбуот союзи коллективига област матбуот союзининг кўчма Қизил байроғи топиришти. Иккинчи ва учинчи ўринни эгаллаган коллективлар вимпеллар билан мукфотландилар.

М. РАКИТЕР.

Тошкент област матбуот кооперацияси ходимларининг биринчи спартакиадасини ўтказиш бўйича оркомитет раси.

Маҳоратимизни янада оширамиз

Спорт билан шугулланган ҳарбир киши ўзини доим текис ва бақувват сезади, чарчаб нимагинини билмайди. Шунинг учун ҳам совет билари орасида спорт билан шугулланишга бўлган ҳавас тобора ортаб бормоқда, ҳар йили минглаб йилити ва қизлар спортларга қатнашини талаб қилимоқдалар.

Спорт турлари жуда хизма-хилдир. Футбол спортининг аичи оммавий ва аичи сониқ турларидан бири ҳисобланади. Мен спортнинг ана шу тури билан кўп йиллардан буйи шугулланиб келмоқдам. 1946 йили «Спартак» кўнчили спорт жамиятининг аичи футболчилар командаси составига кирдим. Бизнинг командамиз 1947 йили республика биринчилиги учун ўтказилган футбол мусобақаларида биринчи ўринни эгаллади ва Ленинградда ёшлар командалари ўртасида СССР биринчилиги учун ўтказилган мусобақаларда қатнашинига мўъассар бўлди. Шундан сўнг мен иш неча шерикларим билан бирга биринчи команда составига ўтказилдим. 1950-1951 йилларда ўтказилган мусобақада қатнашиб, бизнинг командамиз республика чемпиони номини олишга муваффақ бўлди.

Шу давр ичили мен футбол техникасини бирмунча мукаммал эгаллаб олдим. Ўз биланларимни ёшларга ўргатиш мақсадида 1950 йилдан бошлаб Тошкент шаҳар ҳалқ маорифи бўлими ҳузуридаги 2-спорт мактабига тренер бўлиб ишга кирдим. Маъна шундан бери шу ерда аичи спортчилар тарбиялаб етиштириш соҳасида ишлаб келмоқдам. Шу давр мобайнида республикамиз спорт жамиятларига яналарча лантани мутахассис қатнаш тартибда берилди ўз ҳиссани қўшим. Мен тарбиялаган аичи футболчилардан О. Мусаев, Қ. Исаев, Ш. Мақсудхўжаев ва бошқалар ҳозир биринчи команда составига муваффақият билан йўнамоқдалар.

Мен тренерлик қилаётган ёшлар командаси бу йил шаҳар биринчилиги учун ўтказилган футбол мусобақасида иккинчи ўринни эгаллади. Команда составига кўнчили аичи, қаддон уста йўнчилар бор. Ҳужумчилардан Х. Раҳматуллаев, И. Юсупов ва ҳимоячи Қ. Мўминов қабилар мукаммал комбинацияларни аичилик билан ишлатиб, тажрибали футболчиларини ҳам қойил қолдириштилар.

Командамиз аъзолари барча совет кишилари қатори СССР халқлари спартакиадасининг очилиш кунини зўр қувонч билан кўтиб олдилар.

Маъруф АНБАРОВ.

Тошкентдаги 2-спорт мактабининг тренети.

Ўз устида тинмай ишлаш ғалабанинг гаровидир

Мен болалигимданёқ босага иштирокчи бўлиб қолганман. Кучан, аичил босқерларнинг олишувини ҳар сафар томоша қилганимда мен ҳам босқин бўлишим, бўлганида ҳам нуқуз голлиб чиқадиган бўлишим орау қилардим. Бу ҳанас бора-бора мен тренер Юрий Владимович Бухман олдида олиб келди. Мен ўртоқ Бухмандан босқерликка ўргатишни аичи томоша қилдим. У рози бўлди. Шундан сўнг босқ маашғулотларига мунтазам қатнаша бошладим.

Бизнинг нуқуз босқ билан шугулланганлигимизни кўрган Юрий Владимович бир кўни ҳаммамизни тўлаб, фақат яхшилаб ўриниш ўргатиш билан ифволанмасдан, чинакам босқер бўлиш учун ҳар томонлама чиникдан бўлиш керак, бунинг учун аса ҳарким ўз устида кўн билан ишлаши кераклигини ўқтирди.

— Уста гимнаст, моҳир аичил атлетикчи, томоша аичида бўлмаган киши аичи босқер бўла олмайд. — деди у.

Шундан сўнг биз ўрз Бухман раҳбарлигида спортнинг кўп турлари билан, айнакча югуриш, сакраш, гимнастика билан шугулланма бошладим.

Бугун спорт базаларида

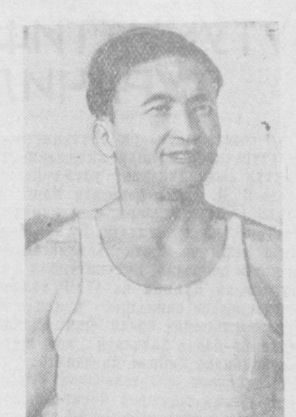
Максим Горький номи болалар парнида — ералаб соат 9 да физкультура коллективларининг шаҳар биринчилиги учун волейбол бўйича финал мусобақалари бўлади. Соат 10 дан теннис мусобақалари бошланади. Лежгурун соат 8 да отир атлетикчиларнинг, соат 9 да аса акробатика бўйича спорт мастерларнинг, қикшчилар бўлади.

Темирйўлчилар богида — шаҳар биринчилигини олиш учун волейбол мусобақалари ўтказилади. «Буревестник» сув

станциясида — соат 10 да баскетбол, сузувчилар, суғи сакравчилар ва курашчиларнинг ўзаро мусобақалари бўлади. Шунингдек, спорт турлари бўйича шаҳар биринчилигини олиш учун коллективлар аро мусобақалар бўлиб ўтади.

«Буревестник» стадионида — ҳар соат 6.5 да шаҳар биринчилиги учун «Спартак» ва тўқмачилиқ комбинати командаларининг футбол мусобақалари ўтказилади. «Спартак» стадионида — соат 9 да шаҳар би-

МОҲИР СПОРТЧИЛАР

Республикамизнинг аичи кучли гимнасти К. Жўраев (Тошкент).

400 метрга югуриш бўйича Ўзбекистон чемпиони Тошкент медицина институтининг студенти Ф. Камолова.

Ўзбекистоннинг аичи ялғор велосипедчиси, «Буревестник» (Тошкент) жамиятининг 1 разрядли аъзоси Р. Галеев.

СССР халқлари спартакиадаси

Бугун мамлакатимиз пойтахти Москвада В. И. Ленин номидаги Марказий стадионда қардон республикалар спортчилари СССР халқлари спартакиадаси байроғини кўтардилар. СССР Министрлар Советининг «СССР халқлари спартакиадасини ўтказиш тўғрисида» чиқарган қарори нурти ва ҳукуматимизнинг меҳнатчиларини, аичиқа ёшларни жисмоний жиҳатдан мустахкам қилиб тарбиялаш ҳамда Ватанамиз физкультура ва спорт ишхратини тинмай олири бериш тўғрисида қилаётган тажрибачиларининг аичи ифодаси бўлди.

Областимиз физкультура жамиятлари барча физкультура ишларини тўдан қайта қўрай турли бу биринчи ва катта спартакиадада дуруст муваффақият қозона олмасликларига ишонган ҳолда жиҳид тайёргарлик кўра бошладилар. Тошкентдаги физкультура ташкилотлари кўнчили физкультура коллективларини ташкилий жиҳатдан мустахкамлашлар, бу ташкилотларга тажрибали ва ишчи тренерлар белгилашди, мусобақалар сони олирилай, уларнинг қатнашчилари кўнчили.

Тошкент физкультура комитети СССР халқлари спартакиадасига тайёргарлик ишларини ўтган йилгек бошлаб юборган эди. Тайёргарчилик оммавий спорт тадбирлари қалендарини қайта қуришдан бошланди. Бу соҳада ўтказилган тадбирлар аичи натижа берди. Масалан, мактаб ўқувчилари спартакиадасида 118 мактабнинг 8330 ҳаваскор ёшлари иштирок этди. Бунчалли кўп ҳаваскорларни жаб қилишга асосан мусобақаларнинг қасаба мунатта эмас, балки бир неча ойлар давомида ўтказилиши катта ёрдам кўрсатди. Ина шу фақат ҳам қасабага савдорки, 1955 йили етти атрактура бўйича ўтказилган мусобақаларда 24 мактабнинг 4010 ҳаваскор атлетикчилар иштирок этган бўлса бу йили ўтказилган мусобақада 77 мактабнинг 15 мингдан ортиқ атлетикчилари қатнашти. Спортнинг бешка турлари бўйича ҳам бу йил юқори кўрсаткичларга эришилди. Бу йил ўтказилган ўқувчилар спартакиадасида барча ўқувчиларнинг 80 проценти БГТО ва биринчи даражали ГТО нормативларини топиришига муваффақ бўлди.

Олий ўқув юртарларидаги физкультура

чилар коллективлари ўртасида ҳам аввалгига қараганда бирмунча нозикли сезилди. Ўтган йилнинг сентябрга ойидан бошлаб олий ўқув юртарлари физкультура коллективлари ўртасида ўтказилган мусобақаларга 9200 студент жаб қиланди.

Мусобақалар қалендари яланини қайта тузиш спортнинг баъзи турлари бўйича ўтказилган мусобақа формасини бирмунча ўзгартиришнинг талаб қилди. Масалан, етти атрактура, босқ, кураш, отир атлетика бўйича мусобақа 2-3 турда ўтказилди. Тажриба шунини кўрсатдики, мусобақани ана шундай формада ўтказиш физкультура коллективлари спорт севинчларидан ишчи аичи аичишда ҳамда спортчиларнинг маҳоратини олиришга кенч имконий беради. Буни левақл шундан ҳам кўриш мумкинки, бу йил эркин кураш бўйича ўтказилган мусобақанинг икки турда 180 спортчи иштирок этди. Бу рақам кўнчили йилдаги қараганда 4 ҳиссадан ўтган. Волейбол бўйича ўтказилган мусобақада ҳам 1955 йилдаги нисбатан 13 та кўп қомони қатнашди. Спорт жамиятлари биринчилиги учун ўтказилган финал мусобақаларида 20 минг волейболчи иштирок этди.

Агар ўтган йил шаҳар физкультура ва спорт комитети томонидан 127 минг киши иштирокида 107 турли хил мусобақалар ўтказилган бўлса, 1956 йилининг 6 ойида 109 мусобақа ўтказилди. Бу мусобақаларда 181 минг 947 киши қатнашди.

Спартакиадага айнакча «Буревестник», «Динамо» ва «Локомотив» спорт жамиятлари зўр тайёргарлик кўридилар. «Буревестник» жамияти шу йилнинг ўзида физкультурачилар сонига салкам 5 минг кишига, кўнчили аъзолар сонига аса қариб 2500 кишига кўнчили. Республикка рекордчилардан Т. Исмоилов, О. Раҳовский, В. Баллод, Р. Галеев ўртоқлар шун жамиятининг аъзоларидир. Ўшларини кўн билан тарбиялаш, тренировкалар савиясини кўтарини натижасида бу жамият спартакиадага 61 биринчи разрядли, 427 иккинчи разрядли ва 1224 учинчи разрядли қабилар тайёрлади.

Спартакиадага тайёргарлик вақтида қўлга киритилган ютуқлар фақат иштирокчилар сонини олириш билангина қиллолмайдилар. Бу тайёргарлик мобайнида

кўнчили спорт жамиятлари, физкультура ва спорт турларидан аъзолари аввалгига қараганда спорт кўрсаткичларини аичи олиришга муваффақ бўдилар. Улар 32 област рекордини ва олти республика рекордини янада аичишга эришдилар. Ўтган йил 10 та аичи сакровчининг кўрсаткичи 6 метр 57 сантиметрдан олтиган бўлса, бу йил бу кўрсаткич ана 5 сантиметр узаитириди.

Хотин-қизлар ҳам узунликка сакраш республика рекордини бир неча сантиметрга узаитиридилар.

110 ва 80 метр масофага тўснқлардан сакраб югуриш бўйича аркак ва хотин-қизлар аичиш кўрсаткичи ҳам аичи олиришди. Шунингдек, сузиш, велоспорт, отир атлетика ва спортнинг бошқа турларида ҳам шу йилнинг 7 ойи мобайнида юқори кўрсаткичларга эришилди.

Тошкент спортчилари республика спорт ишхратини олиришга сазомали ўринни эгалладилар. Москвалик В. И. Ленин номи стадионида бўлаётган мусобақаларда тошкентлик 25 спорт мастери, 400 дан ортиқ биринчи разрядли спортчи қатнашди.

6 июлда Тошкент жамиятчилиги республика спортчилари делегациясини Москвага жўнатди. Буларнинг кўнчилигида областимиз спортчилари ташкил етди. СССР спорт мастери Ф. Асанова, В. Хрипач, Р. Воляшковадан ва бошқа кўнчили тажрибали спортчилар қаторига қорасувлик колхозчи қиз Х. Тўрахонова, «Ташевомаш» заводининг ишчиси Грачев, ўқитувчи Г. Селкин, студент О. Раҳовский, аспирант И. Чувалин қабилар ҳам қардон республикалардан келган ҳамкасблари билан ўртоқлик учрашуларига бирмунча устунлиқ кўрсатдилар. Москва «Динамо» стадионида Хитой Халқ Республикаси, Арманистон ССР, Ўрта Осиё республикалари ва Қозғистон спортчилари билан ўтказилган ўртоқлик мусобақаларида тошкентлик Валентина Баллод 1 метр 65 сантиметр баландликка сакраб, СССР спорт мастери нормасини бажаришга муваффақ бўлди. 80 метр масофага тўснқлардан сакраб югуришда Т. Бондаренко 11,7 секунд кўрсаткичга эришиб, республика рекордини аичишди. Шунингдек В. Пучков, И. Чувалин, Л. Майсенок ўртоқлар ҳам биринчи разряд нормасини топиришлар. Моисефирский, Гогол, Шоломский ва Пучкова ўртоқлардан иборат югурувчи-лар командаси 4X100 метрга астафета

А. БЕРЕЗОВСКИЙ.

Тошкент шаҳар физкультура ва спорт комитети расининг ўрнқбосари.

